

Emisyon Ticareti Sistemi'ne Dair Yönetmelik Taslağı Görüşe Açıldı

A) Giriş

09 Temmuz 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadelesine ilişkin ulusal politika ve stratejilerini yasal zemine kavuşturan ilk çerçeve kanun olan 7552 sayılı İklim Kanunu ("**Kanun**"), net sıfır emisyon hedefinin sağlanmasına yönelik piyasa temelli bir çözüm olarak Emisyon Ticareti Sistemi'ni ("**ETS**") odak noktasına almaktadır.

Kanun'da "sera gazı emisyonlarına, net sıfır emisyon hedefine uygun bir üst sınır belirlenmesi ilkesine dayalı olarak çalışan ve tahsisatların alınıp satılması suretiyle sera gazı emisyonu azaltımını teşvik eden ulusal ve/veya uluslararası piyasa temelli mekanizma" olarak tanımlanan ETS'ye ilişkin önemli düzenlemelere yer verilmişse de, özellikle ETS kapsamındaki işletmeler, başlangıç ve uygulama dönemleri, tahsisat yöntemi, yükümlülükler ve denkleştirme mekanizması gibi ETS'nin işleyişine dair usul ve esasların belirlenmesi için ikincil mevzuat beklenmektedir.

Bu doğrultuda Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği Taslağı ("**Taslak Yönetmelik**") hazırlanarak, 22 Temmuz tarihinde İklim Değişikliği Başkanlığı ("**Başkanlık**") internet sitesinde görüşe açılmıştır. Taslak Yönetmelik için 4 Ağustos 2024 tarihine kadar görüş bildirilmesi mümkündür.

Taslak Yönetmelik'te halihazırda yürürlükte bulunan Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik hükümlerinin tek mevzuat çatısı altında toplandığı ve izleme, raporlama, doğrulama ve piyasa işleyişine ilişkin hükümlere yer verildiği görülmektedir.

Yönetmelik Taslağı'na [buradan](#) ulaşılabilir.

B) ETS'nin Kapsamı

Taslak Yönetmelik'te belirli bir sınır üzerinde sera gazı emisyonuna sahip tesisler sisteme dahil edilmiş olup, bu tesislerin faaliyetine devam edebilmesi için sera gazı emisyon izni almaları zorunlu kılınmıştır. Taslak Yönetmelik ile sera gazı emisyon izni almaları zorunlu tutulan tesisler şunlardır:

- biyokütleden kaynaklanan CO₂ hariç, transfer edilen CO₂ dahil, kurulu kapasitesine göre ihtiyatlı olarak hesaplanmış yıllık emisyonu 50.000 ton CO₂ (eşd)'den fazla ve 500.000 ton CO₂ (eşd)'ye eşit veya daha az olan tesis olarak tanımlanan Kategori B Tesisler ve
- biyokütleden kaynaklanan CO₂ hariç, transfer edilen CO₂ dahil, kurulu kapasitesine göre ihtiyatlı olarak hesaplanmış yıllık emisyonu 500.000 ton CO₂ (eşd)'den fazla olan tesis olarak tanımlanan Kategori C Tesis.

Bununla birlikte; okul, üniversite, hastaneler ve Savunma Sanayi Kuruluşlarına ait kurum, kıta, karargâh veya tesisler ise yerine getirdikleri faaliyetlerle sınırlı olmak üzere ETS kapsamı dışında bırakılmıştır.

C) Sera Gazı Emisyon İzni

ETS kapsamında yer alan işletmeler, sera gazı emisyonuna neden olan faaliyetlerini yürütebilmeleri için Başkanlık'tan sera gazı emisyon izni almak zorundadır. Bu izin, ilgili tesisin faaliyetlerini ETS yükümlülüklerine uygun şekilde sürdürebileceğini gösteren idari bir belgedir.

Sera gazı emisyon izni, yürürlük tarihi itibarıyla beş yıl süreyle geçerli olacaktır. Bu kapsamda

işletmelerin, belge geçerlilik süresinin sona ereceği tarihten en az altı ay öncesinde sera gazı emisyon izni yenileme başvurusunu yapması vebeş yıllık süre dolmadan yeniden sera gazı emisyon izni alması gerekmektedir. Bununla birlikte Kanun uyarınca yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içerisinde ETS kapsamı dahilinde yer alacak işletmelerin sera gazı emisyon izni alması gerekmektedir. Bu üç yıllık süre, gerek görülmesi halinde Karbon Piyasası Kurulu kararıyla en fazla 2 yıl uzatılabilecektir.

İşletmenin, sera gazı emisyon izninin geçerlilik süresi içerisinde güncellenmesine neden olabilecek faaliyetleri, tesisin niteliğine veya işleyişine ilişkin değişiklikleri, “*kategori*” değişikliklerini ve izin sahibinde meydana gelecek değişiklikleri Başkanlık’a bildirmesi zorunludur. Bu durum, özellikle şirket birleşme ve bölünmeleri ile mal varlığı devirleri gibi yapısal işlemlerde sera gazı emisyonu izin durumunun bu işlemler öncesinde değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Öte yandan, aşağıdaki durumlardan birinin oluşması halinde sera gazı emisyon izni iptal edilecektir:

- (a) Kasıtlı olarak yanlış, yanıltıcı veya gerçek dışı bilgi, belge veya beyanın sunulduğunun tespit edilmesi,
- (b) Tesisin iş yeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesi ya da başka bir şekilde etkisini yitirmesi,
- (c) Tesisin, önceden faaliyet gösterse dahi faaliyetinin sona ermesi veya yeniden faaliyet göstermesinin teknik olarak mümkün olmaması,
- (d) Kanun’un 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (ç) bendi uyarınca tahsisat teslim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi.

Bununla birlikte ETS kapsamında yer alıp sera gazı emisyon izninin geçerlilik süresi içinde ETS kapsamı dışında kalan işletmeler sera gazı emisyonunun iptali talebinde bulunabilir. Bu kapsamdaki iptal talepleri, 30 gün içerisinde Başkanlık tarafından incelenir, uygun

bulunanların sera gazı emisyon izinleri iptal edilir.

D) Tahsisatlar ve Esneklik Mekanizmaları

Kanun’da yer alan tanıma göre “tahsisat”, misli nitelikte, devredilebilen, kaydi olarak ihraç edilen ve belirli bir süre boyunca bir ton karbondioksit eşdeğerinde sera gazı emisyon hakkıdır.

Tahsisatların ihracı, piyasaya sunulması ile dağıtım usul ve esasları Taslak Yönetmelik’te düzenlenmiştir. Buna göre ETS üst sınırı kapsamında tahsisatlar İşlem Kayıt Sisteminde (“İKS”) ihraç edilir. İhraç edilen tahsisatlar birincil piyasada ve/veya ücretsiz olarak İşlem Kayıt Sistemi üzerinden piyasaya sunulur. Tahsisatların piyasaya sunulmasına ilişkin uygulama süreçleri EPDK tarafından yönetmelikle belirlenecektir.

Ücretsiz tahsisat başvurusu, Ulusal Tahsisat Planı’nın yayımlandığı tarihten itibaren on beş iş günü içinde elektronik ortamda Başkanlık’a yapılacaktır. Ücretsiz tahsisat başvuruları Başkanlık tarafından on beş iş günü içinde incelenecek, düzeltme talep edilen başvurular için işletme beş iş günü içerisinde gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Başvurusu uygun bulunan tesislere ait ücretsiz tahsisatlar, EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelik hükümleri uyarınca İKS üzerinden işletme hesaplarına tesis bazında transfer edilecektir. Tahsisatlar İKS’de ihraç edildikleri tarihten itibaren ilgili uygulama döneminin sonuna kadar geçerlidir.

ETS kapsamındaki tesisler, her yıl doğrulanmış emisyon miktarları kadar tahsisatı ilgili yılın Kasım ayı sonuna kadar İKS üzerinden teslim etmekle yükümlüdür.

Taslak Yönetmelik’te tahsisatlara ilişkin işlemlerin yapıldığı piyasalar birincil ve ikincil olarak şöyle tanımlanmıştır: Birincil piyasalar *tahsisatların piyasa katılımcılarına ihale yöntemiyle dağıtımını sağlamaya yönelik işlemlerin yapıldığı piyasaları*; ikincil piyasalar ise *tahsisatların, ücretsiz dağıtımı ve/veya*

birincil piyasada satışı sonrasında işlem gördüğü piyasaları ifade eder.

Buna göre tahsisatlar Başkanlık tarafından belirlenen ve ihale edilen ihale takvimine uygun şekilde birincil piyasada satışa sunulur. Piyasa katılımcıları ayrıca, sürekli ticaret yöntemi ile işletilen ikincil piyasalarda tahsisat alım satım işlemlerini gerçekleştirebilirler.

Taslak Yönetmelik'te fiyat istikrarının sağlanması için piyasa istikrar mekanizması oluşturulacağı belirtilmiştir. Bu mekanizma kapsamında oluşturulacak olan Piyasa İstikrar Rezervi'nin dolaşımdaki tahsisat miktarı ve tahsisat fiyatlarına ilişkin değerlendirme neticesinde devreye alınarak, birincil piyasada gerçekleştirilecek işlemlerde fiyat istikrarı sağlanacaktır. Bu kapsamda birincil piyasaya sunulacak tahsisatların ilgili dönemde Başkanlık tarafından belirlenen kısmı Piyasa İstikrar Rezervi'ne aktarılacaktır.

Bununla birlikte karbon piyasasının işleyişinde piyasa istikrarının sağlanması ve sektörlerin krizlere karşı esneklik kazanabilmesi için; *bankalama* (tahsisatların ilgili uygulama döneminin sonraki yıllarda kullanılması) ve *ödünç alma* (uygulama dönemi içindeki sonraki yıllara ait tahsisatların mevcut teslim yılı içinde kullanılması) gibi mekanizmalar öngörülmüştür.

E) Karbon Kredisi ve Denkleştirme

Taslak Yönetmelik'te karbon kredisi, *sera gazı emisyonlarının azaltım veya giderim faaliyetlerinin bağımsız kuruluşlar tarafından geçerli kılınması, doğrulanması ve standart kuruluşu tarafından belgelendirilmesi sonucu elde edilen ve bir ton karbondioksit eşdeğeri cinsinden ifade edilen kredi* olarak tanımlanmıştır.

Yine Taslak Yönetmelik'e göre Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde gerçekleşmiş projelerden elde edilen karbon kredileri, ETS kapsamında yer alan tesislerin tahsisat teslim yükümlülüğünün ancak %10'unu geçmeyecek şekilde kullanılabilir. Karbon kredileri

kullanımında Başkanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik hükümleri esas alınacaktır.

F) ETS'nin Diğer Emisyon Ticareti Sistemleri ile Bağlanması

Taslak Yönetmelik'te ETS ile diğer emisyon ticaret sistemleri arasında tahsisatların karşılıklı tanınmasını sağlayacak anlaşmaların yapılması ve tahsisat ticaretine yönelik sistemler arası elektronik bağlantı kurulması mümkün kılınmıştır.

G) Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması

Sera gazı emisyonlarının izlenmesine, raporlanmasına ve doğrulanmasına tâbi faaliyetler ve sera gazı emisyonları Taslak Yönetmelik'in "Faaliyet Kategorileri" başlıklı 1 numaralı ekinde (EK-1) yer almaktadır. Buna göre EK-1'de listelenen herhangi bir faaliyeti gerçekleştiren işletmelerin EK-1'de listelenen diğer faaliyetleri de kapasite gözetilmeksizin Taslak Yönetmelik kapsamına dahildir. EK-1'de listelenen faaliyetlerden belirlenen eşik değerlerinin altında faaliyet gösteren tesisler, talep etmeleri durumunda Taslak Yönetmelik kapsamına dahil edilebilirler.

Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi: Sera gazı emisyonları Taslak Yönetmelik'in "*Sera Gazı Emisyonları İzleme ve Raporlama İlkeleri*" başlıklı 6 numaralı ekinde belirtilen ilkeler çerçevesinde izlenecektir. İşletmeler, sera gazı emisyon izleme planı hazırlayacak ve sera gazı emisyonlarını bu plan ve Başkanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde izleyecektir. İşletme, izleme

planını sera gazı emisyonlarının ilk izlenmeye başlandığı tarihten en az 6 ay önce onaylanmak üzere Başkanlık'a göndermek zorundadır.

Sera Gazı Emisyonlarının Raporlanması: Taslak Yönetmelik EK-1'de yer alan faaliyetleri yürüten işletmeler, her yıl 30 Nisan tarihine kadar bir önceki yılın 1 Ocak – 31 Aralık tarihleri arasında izlenen sera gazı

emisyonlarını ve faaliyet seviyelerini, EK-6'da belirtilen ilkeler ve Başkanlıkça onaylanan izleme planı çerçevesinde hazırladığı raporu Başkanlık'a sunacaktır. Başkanlık, gerekli gördüğü durumlarda bu süreyi en fazla bir aya kadar uzatabilir.

Sera Gazı Emisyonlarının Doğrulaması:

Taslak Yönetmelik EK-1'de sayılan faaliyetleri yürüten işletmelerden kaynaklanan sera gazı emisyonları Başkanlığa gönderilmeden önce doğrulanmalıdır. Bu doğrulama Merkezi Elektronik Doğrulayıcı Kuruluş Atama Sistemi ("MEDAS") tarafından atanmış bağımsız doğrulayıcı kuruluşlar tarafından yapılacaktır.

Doğrulayıcı kuruluşlar Taslak Yönetmelik'in 7 numaralı ekinde yer alan (EK-7) esaslara ve Başkanlıkça yayımlanacak usul ve esaslar çerçevesinde kamu yararı gözeterek ve işletmeden ve Başkanlıktan bağımsız icra edecektir.

İşletme, hesaplama faktörlerinin belirlenmesine yönelik analizler ve analitik yöntemleri yürütmesi için, ilgili standartlara göre akredite olmuş laboratuvarları kullanacaktır.

H) Pilot Uygulama Dönemi

Taslak Yönetmelik kapsamında ETS uygulaması pilot dönem ile başlayacak ve pilot dönem 2026 ve 2027 yıllarına ait sera gazı emisyonlarını kapsayacaktır.

ETS pilot uygulama dönemini takiben yürürlüğe girecek birinci uygulama dönemi ise 2028 yılına ait sera gazı emisyonları ile başlayıp 2035 yılına ait sera gazı emisyonları ile sona erecektir. Pilot dönem ve uygulama dönemlerine ilişkin hususların Başkanlık tarafından çıkarılacak usul ve esaslar ile belirleneceği belirtilmektedir.

I) İdari Yaptırımlar

Taslak Yönetmelik'te öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde uygulanacak idari yaptırımlar detaylı şekilde açıklanmış olup, 500.000,00 TL ile 10.000.000,00 TL arasında değişen idari para cezaları öngörülmüştür.

Ayrıca, yükümlülüklerini yerine getirmeyen tesisler hakkında faaliyetin sınırlanması, geçici durdurma ve emisyon izninin iptali gibi idari yaptırımlar da söz konusu olabilecektir.

J) Sonuç

Taslak Yönetmelik, İklim Kanunu'nun öngördüğü Emisyon Ticareti Sistemi'nin uygulanmasına yönelik temel çerçeveyi ortaya koymakta ve ilgili yükümlülükleri detaylandırmaktadır.

Görüş süreci devam eden Taslak Yönetmelik'in nihai hale gelmesiyle birlikte sistemin işleyişine dair uygulamanın netleşmesi beklenmektedir.

Daha fazla bilgi ve destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Elif Çopur Çelebi

e.copur@lbfpartners.com

Burak Çelebi

b.celebi@lbfpartners.com

Ahmet Haykır

a.haykir@lbfpartners.com

Sude Gül

s.gul@lbfpartners.com